

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Regylaribvs Et Transevtntibus Ad Religionem. Titvlvs VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

Fiet autem solutio decimæ non ex ipsis rebus, quæ percipiuntur de proventus, sed in pecunia numerata.

Solvitur autem decima illis quos ad hæc contigerit deputari.

Rector parochialis, qui urgente necessitate ecclesie, puta quia ipse residendo personaliter in eadem per se non sufficeret ipsi curæ, propter multitudinem parochianorum vel divisionem parochie suæ, sed necesse habet unam vel duos vel plures Capellanos conducere, & eis propter vicium salarii constituere, salarii huiusmodi portio in decimæ solutione deducere: sed ratione vicium Capellanos ipsorum aliquid non deducit.

Quod si in diversis civitatibus & diocesium, diversa beneficia obtineantur, de unoquoque beneficio in civitate vel diocesi, in qua illud fuerit, decima persolvitur.

De elemosinis vero seu oblationibus datis ad opus fabricæ, maxime de his oblationibus, quæ in civitatibus & aliquibus castris & locis dictarum Provinciarum in certis festivitibus in candelis & aliis consueverunt dari & offerri, ad opus fabricæ deputatis, decima non solvitur.

Similiter nec de illis oblationibus, quæ colliguntur interitum per laicos, qui consortiales dicuntur; interitum per clericos, quæ ad opus consuetudinæ reducuntur, & quæ offeruntur ut luminaria in ecclesia, cruces & calices fiant & reparentur, & etiam ex illis pauperibus subveniatur, & sepellantur corpora pauperum defunctorum. Prælati autem & clerici exales, cuiuscunque conditionis dignitatis existant, de suis proventus ecclesiasticis decimam persolvunt. Illæ quoque expensæ, quæ sunt pro fossatis & aliis proteris edificandis, ut uberiores fructus producant, & illæ, quæ sunt in conservandis & reparandis ædificiis molendinorum, domorum, seu apothecarum & similibus, & ex quibus fructus & pensiones recipiuntur, & nisi reparantur, si ictus ex eis percipi non valent, de decima huiusmodi minime deducuntur. Nec etiam illæ, quæ sunt pro custodia castrosum, quamvis fiant majores solito.

Insuper de oblationibus minutissimis, quæ percipiunt ecclesiasticæ personæ ratione ecclesiarum suarum, pro sepulturis & dispensationibus, decima persolvitur. Et quia non occurrunt nobis, quin quotidianæ distributiones proventus ecclesiastici sint, de distributionibus quæ dantur in horis canonicis præsentibus, debere solvi decimam declaramus.

Illi quoque, qui deputati fuerint ad collectionem decimæ, cum eis qui debent solvere decimam, de aliqua certa summa solvenda pro decima, nequeunt convenire.

De fructibus arborum & hortorum solvitur decima. De his autem, quæ consumuntur usu vel estu animalium, si sint ecclesiarum, solvitur decima, deductis expensis necessariis, quæ sunt pro custodia: si vero sunt personarum, decima non solvitur.

Tu ergo in his solum Deum & iustitiam pro præmissis præ oculis habens, ex prædictis declarationibus in decidendis huiusmodi dubitationibus, quæ pro parte leviter decideri poterunt, confirmationem accipias: super majoribus vero decisionem Apostolici otaculi expectes.

Voluntus quoque, & præsentium tibi auctoritate, mandamus, ut in unquamque personam ecclesiasticam deputatarum tibi partium, cuiuscunque ordinis, conditionis, vel dignitatis existat, quæ decimam ipsam nullo modo vel non integrè scienter, aut non secundum verum valorem fructuum suorum perceptorum, sive non in terminis constitutis exhibueris, seu in illorum exhibitione malitiam commiserit sive fraudem, excommunicationis sententiam auctoritate nostra promulgeas. Et etiam in singulos, qui scienter impedimentum præstiterint, directè vel indirectè, publicè vel occultè, quominus decima prædicta solvantur. Ex omnes & singulos, qui huiusmodi sententias latas incurrerint, per te

& alios, & singulis diebus dominicis & festis, publicè campanis, & candelis accensis, usque ad satisfactionem condignam excommunicatos publicè nunciet, & facias ab omnibus publicè evitari. Aggravatura aliam tuas tuas contra ipsos, prout poteris, & communitatem regere videris occurrendum: quod si transierit decem post plenam & integram satisfactionem ab huiusmodi communicatione iuxta ecclesie formam, vel alio modo, & dispenfes cum eis super arregratione, si illi ligati non abstinerint à divinis: Proviso habentibus contra decimam huiusmodi non solventes nullatenus in ne speciali mandato Apostolice sedis invenire licetium seculari: Quod ad vasa sacra, paramenta, vestes, cruces, & libros, aliq; bona mobilia ad cultum ecclesiarum divinum, vel ad privilegia ecclesiarum & monasteriorum, aliorumque locorum ecclesiasticorum, ipsorum occurrentium decimæ manus nullatenus extendantur. Data Romæ Cal. Octobr. Pont. nos. Anno 7.

DE REGULARIBUS ET TRANSENTIIS AD RELIGIONEM TITVLVS VIII.

CAP. I. Religiosi mendicantes, sub excommunicationis pena prohibentur convolare ad religionem non mendicantium, quæque non sunt, quam ipsi facti incurrunt, tam recipi, quam recipere, licentia non obstant.

Martinus IV. Viam ambitiosæ cupiditatis religiosi, quædam mendicantibus prædictis capientibus, ad alios ordines, præsertim monachos, licetiam tamen coloribus asserentibus ob frugem meliores, aut arctioris observantia) tam sancti Benedicti, quam Cisterciensis, Camaldulensis, Vallis sancti, carmelitarum regularium sancti Augustini, & aliorum monasteriorum ordinum convolare nullo modo ad transferendum se de mendicantium ordinibus ad alios ordines, præsertim ea ratione, ut veniant, prout ut facti evidentia docet) in libertas degen, dignitate, & beneficia monastica consequi valeant, & etiam in aliis causis honestatis non consensu obtineant. At volentes etiam conversationi ordinum mendicantium providere: auctoritate Apostolica ea certa forma tenore præsentium declaramus & etiam decernimus: Invenientes, quod de cetero nullus religiosus ordinum mendicantium quorumcunque, cuiuscunque gradus, status, conditionis, vel religionis existat, quantumvis & qualitercunque possit & debeat virtute cupiditatis, licentia, etiam indulti Apostolici seu pæsentium nostrorum curam gerentis, vel alia quavis auctoritate nostri vistam legatorum vel nunciorum sedis Apostolicæ, quamvis alia auctoritate, maxime de transferendis fratribus, vel aliorum, præsertim ordinum mendicantium, publicis foribus in genere vel in specie ab ordinibus regularibus, admitti aut recipi per aliquos etiam superius ordinis, seu monasterii, aut loci monastici, seu alia monachum vel in fratrem alios ex ordinibus mendicantis (supradictis vel aliis exceptis) ordine Cisterciensis duntaxat excepto) sub pena excommunicationis, quam tam recipientes quam recipere contempserint, incurrant. Et quam ex nunc, prout extant, contra quolibet transgressorem quomodolibet in præmissis, libertate & auctoritate antefatis profertur in his scriptis. Et à nemino, nisi duntaxat à Roma. Pontif. Gregorius

in mortis articulo a) excommunicati hujusmodi possunt absolutiois beneficium quomodolibet obtinere. Et nihilominus secus facta non teneant, & nullius excommunicati efficaciam vel momenti: Decernentes etiam & volentes, quod si quis hactenus virtute cuiusvis licentiae seu mandati hujusmodi fuisse receptus ad aliquem monasticum ordinem, & habitum consecutum gestari per monachos talis ordinis suscepisset, siue professionem emisisset siue non, sub dicta poena teneatur in monasterio, in quo receptus fuerit (etiam nisi beneficia ecclesiastica seu regularia ecclesiasticum quantumvis obtineat) stare in ejusmodi conditione, & in hujusmodi ordine monastico aliter deservire. Si quis autem praetextu hujusmodi licentiae vel sine habitu vel cum habitu vagando incedens, mentione praevia teneatur & debeat intra terminum XV. dierum a die monitionis hujusmodi computandum ad ejus religionem vel ordinem, unde cum licentia vel sine licentia recesserat, temerare. Quod si effecerit negligenter, post ipsam terminum tanquam notorius apostata excommunicatus in omnibus & per omnia debeat per quemlibet reputari, & ab omnibus retractari, etiam per invocationem auxilii brachii secularis, quoties fuerit opportunum. In futuris autem nullus ex professoribus aliquum ex ordinibus mendicantium hujusmodi in aliquo monasterio ordinem (Cartusienum dumtaxat excepto) possit aut debeat per quemcumque recipi vel ad hujusmodi licentiam vel indulti, absque sedis hujusmodi licentia speciali, sub dictis poenis, & nihilominus contra facta non teneant ipso jure. Hujusmodi licentiam licet datus, necnon constitutionibus Apostolicis, & mendicantium ordinum praedictorum, etiam si de illis specialis expressio, ac de verbo ad verbum in nostris literis mentione habita foret, & aliis contrariis non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis, decreti, statuti, prohibitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum & benedicti. Cal. Aug. Pont. nost. Anno I.

CAP. II.

Religiosi sine sua superioris licentia ultra mare exeat, sunt ipso facto excommunicati, nec ibi sunt ad praedicationem vel divinationem ministratum admittendi.

Ioannes XXII.

Ad nostrum nuper relatio fide digna perduxit auctorem, quod nonnulli religionis gestantes habitum, sed a veritate religionis omnino vacui, & a modestia penitus alieni, ad partes quandoque transmarinas se transferant, in quibus pauci fideles respectu infidelium commorantur. Et ut illi decipere facilius simplicium animos, ac ipsos & alios, in errores praecipitare seu retinere valeant, sub ovilla vestis, ac humilitatis habitu lupinum animum occultantes, per doctrinas suas reprobas & erroneas fidelium mentes, quantum in eis est, operantur fatigant: In ipsis partibus periculum nimium spargere non omittunt, necnon & os suum poenitentis in coelum, lingua eorum falsidica transeunte super terram, S. Rom. eccle. detrahere constitutionibus, & alia multa a fide devia in suis sermonibus & secretis colloquutionibus evomere infanis ausibus non verentur: ex quibus Deus offenditur, periculosa suscitatur scandala, paratur simplicium animas in diversos errores inducere: ex his & aliis frequenter de illis auditis habens eas non indigna ratione suspensas, in illas, quae statum hujusmodi noviter assumptum sectarentur ulterius, aut quae illum de novo assumerent, excommunicationis sententiam promulgavit. Verum quia in multis

us existant, de fratrum nostrorum consilio districtius auctoritate praesentium inhibemus, ne ipsorum aliquis absque superioris ordinis sui licentia, sibi per ipsi literas patentes concessa, de cetero ad partes se transferat antedictas. Superioribus ipsis nihilominus injungentes, ne quibusvis sui ordinis fratribus (nisi dumtaxat visis literis provisis & expressis) hujusmodi licentiam impartiri praesumant. Nos enim quoscumque praesumentes contrarium quovis modo, excommunicationis subiacere sententiae volumus ipso facto. A qua nullus ab alio, quam a Rom. Pont. possit (nisi dumtaxat in mortis articulo) absolutiois beneficium obtinere. Ceterum universis ecclesiarum praetatis in virtute sanctae obedientiae districtè praecipiendo, praesentium tenore mandamus, quatenus nullos religiosos ad partes se transferentes praedictas, nisi per patentes superioris sui ordinis literas, de licentia speciali se illuc transferendi sibi concessa, praetatis eisdem fecerint plenam fidem, in civitatibus suis & diocesis ac locis & terris aliis ad praedicationis officium, vel divinarum celebrationem admittant: sed ipsos potius velut apostatas capiant, seu capi faciant, eos carcerali custodie (donec de dicta licentia speciali modo praedicto sibi contulerint) detinendo. Et nihilominus si quos religiosos approbare, quae sedes a post, reprobari, vel quae alias fuerint fidei obvia in suis praedicationibus seu secretis colloquutionibus dogmatizare persenserint: ut tales (quibuscumque cessantibus privilegiis) possint licite capere, & carcerali custodie, sicut suos possent subditos mancipare, licentiam impartimus. Et insuper tenore praesentium mandamus eisdem, ut de praemissis summarie, simpliciter & de plano, ac sine strepitu iudicii & figura, per se vel alium seu alios, se solerter & fideliter studeant informare, quosque de praedictis, seu eorum aliquo receperint esse, iuxta statuta canonum in aliorum exemplum castigare poenis debitis non postponant. Non obstantibus exemptionibus, & aliis quibuscumque privilegiis, literis Apostolicis eisdem religiosis, vel eorum ordinibus ab eadem sede concessis, vel in posterum concedendis: etiam si de illis plena & expressa mentio, ac de verbo ad verbum in praesentibus sit habenda. Quae quantum ad praedicta, vel aliquod eorumdem eisdem in nullo volumus suffragari. Nulli ergo, &c. Datum Avinion. VI. Idus Maji, Pont. nost. Anno.

DE RELIGIOSIS DOMIBUS.
TITVLVS IX.
CAP. VNIC.

Licet beguinarum status sit propter multas rationes per Clementem V. reprobatus, permittitur tamen mulieribus fide dignis, quae nec sunt culpabiles, nec suspectae, sub habitu beguinarum vivere: nec sunt tales per ordinarios malestanda. Vide cap. i. eod. tit. in Clem.

Ioannes XXII.

Ratio recta non patitur, ut innocentes ad paria cum nocentibus iudicentur. Sanè feli. ecc. Clemens Papa V. praedecess. nost. cum de mulieribus, quae beguine vulgariter nuncupantur, nonnulla ei fuissent praecipue de Alemania partibus insinuada sinistra, & praesertim quod earum quaedam de summa Trinitate & divina essentia disputarent, & praedicarent, ac circa articulos fidei, & ecclesiastica sacramenta opinionones catholicae fidei contrarias introducerent, & opinionum simplicium animas in diversos errores inducerent: ex his & aliis frequenter de illis auditis habens eas non indigna ratione suspensas, in illas, quae statum hujusmodi noviter assumptum sectarentur ulterius, aut quae illum de novo assumerent, excommunicationis sententiam promulgavit. Verum quia in multis

O o o o 4

Vide Cons. Trid. Sess. 14. c. 7. de casibus refer. vatione.